

Per Øverland: Historieglimt 230

-

Kim Småge fra Rønningsletta

Kim Småge har aldri lagt skjul på sin oppvekst på Lademoen. Tvert imot har hun fremhevet den som viktig for henne og hennes forfatterskap. Både oppveksten i arbeiderstrøket på Rønningsletta, hennes utdanning og det hun har jobbet med merkes i hennes bøker. Hun fikk et oppsiktsvekkende gjennombrudd med sin første bok i 1983 da hun var 38 år. Boka *Nattdykk* ble belønnet med Rivertonklubbens pris «Den gyldne revolver». Boka ble snart oversatt til en rekke språk. Kritikken var meget positiv. Harald Mogensen i Politiken i København skriver: « ... den mest lovende spendingsroman jeg har lest på lenge ...». Theresa Ollén skriver i svenske Kvällsposten: « ... så mycket mer än en hårdkockt deckare.» I Levanger-Avisa heter det: «*Spennende, aggressiv, velskrevet. Et saftig språk, nesten uten dødpunkt!*» Boka fikk mange sjangerbetegnelser. Den kalles deckare, kriminalbok, spenningsroman og thriller. Vanligvis betegnes den som krimroman, men de andre betegnelsene er verdt å merke seg fordi boka har mange innslag som ikke er typiske for eldre kriminalromaner. I mange hugskott og språklige krumspring forteller forfatteren at hun har mange tanker om livet og tilværelsen. Ikke minst påtakelig er det feministiske og kvinnepreget. Likevel er selve fortellingen om mord under dykking spennende og skrevet med driv. Både bildebruken og ordvalget er røft; det svarer utvilsomt til emnet. Pussig nok heter hovedpersonen i *Nattdykk* Hilke Thorhus, forfatterens etternavn som ung.

Kim Småge er født 23. juni 1945; rett etter fredsrusen etter den tyske okkupasjon av Norge. Hennes pikenavn var Anne Karin Thorhus. Hennes foreldre var Hjørdis, født Wedø, (1911-1997) og Rune Sanfrid Thorhus (1911-1968). Faren jobbet som bryggesjauer i Trondheim. Hans bilde kan en se på kontoret til Trondheim laste- og lossearbeiderforening på J. P. Strøm-kaia på havna. Kim Småge er hennes kunstnernavn. Hun har bak seg universitetsstudier frem til cand. mag. i norsk, engelsk og geografi. Innen sportsdykking har hun arbeidet seg frem til sertifikat som dykkerinstruktør. Erfaringen som dykker bruker hun i sin første roman. Hun har skrevet åtte krimbøker: *Nattdykk* (1983),

Origo (1984), Kainan (1986), Sub Rosa (1993), En kjernesunn død (1995), Containerkvinnen (1997), Solefall (2002) og Dobbeltmann (2004). Hun har skrevet to bøker for ungdom: Figurene (1986) og Interrail (1988). I tillegg har hun skrevet en såkalt lettlestbok for psykisk utviklingshemmede: Medaljen (1992). Hun har også skrevet de to romanene Lex Love (1991) og Koksbiten og trollsplint (1999). Hun har vært leder for Skandinaviska Kriminalsällskapet. Etter tolv år har hun varslet at hun kommer med en ny roman i 2016 med arbeidstittel «Dameroman med menn». I et intervju i Adresseavisen 11. juli 2016 sier hun om å skrive en ny krimroman: *«For at jeg skal begynne å skrive krim igjen, må nok klimaet i krimsjangeren bli annerledes enn det er i dag. Det som kalles nordisk noir, og som er så dominerende for tiden, består av så mye blod og gørr at jeg orker ikke en gang å lese det. Forfatterne er dyktige, men beskrivelsene av voldshandlingene er groteske. Psykologiske thrillere av den typen Karin Fossum skriver, interesserer meg atskillig mer.»* I intervjuet heter det også: *«I sommer sitter hun på Jylland og skriver. Hun har blant annet tanker om å skrive mer om småjenta Lydia. Hun var hovedperson i romanen «Koksbiten og trollsplint», der Småge beskriver en oppvekst med et smelteverk i nabolaget. Omgivelsene i romanen fra 1999 minner om strøket rundt smelteverket på Lilleby, der hun selv vokste opp. Kanskje får den en oppfølger.»* Det vil mange lamonitter ønske seg.

Kim Småges bøker holder seg gjerne til Trondheim og Trøndelag. Flere av dem streifer innom Lademoen og Østbyen. Politibetjent Anne-kin Halvorsen, som er hovedperson i flere av bøkene og som har et fornavn som minner om Anne Karin, forfatterens tidligere fornavn, kommer fra Østbyen. Boka *Containerkvinnen* starter i Nyhavna, der tre kvinner, to døde og en halvdød, blir funnet i en container på havna som offer for menneskesmugling. Den romanen forteller klart om forfatterens sosiale samvittighet slik som mange av de andre. I stedet for å nevne mer om den lange serien av bøker skal vi konsentrere oss om romanen som mest er preget av Lademoen. I *Koksbiten og trollsplint* møter vi småjenta Lydia som vokser opp i støvnedfallet fra smelteverket like ved. Det er en roman; ikke en selvbiografi! Likevel kan en anta at Lydia har mye fra forfatteren selv. Lydias far er bryggesjauer. Den som selv er vokst opp i et arbeiderstrøk med verksteder i bakgårder og kjellere og med store bedrifter på alle kanter, kjenner seg vel igjen i boka. Her har Rønningssletta fått sin bok! Et lite utsnitt kan gi tonen: *«Lydias Lyckliga gata liknet en F. Og innerst på*

tverrstreken på F'en lå boligstrøkets eneste murgård. Leiegården med tolv leiligheter, ett-roms og to-roms med kjøkken, trekk-ned-doer, en praktfull kjellerlabyrint med vedboder og matboder, storrhus og høvelbenk og et loft du helst skulle være to for å gå opp i. Murgården var opprinnelig en fabrikkbygning. Byggherren måtte ha hatt en forkjærlighet for en bygningsskikk som tilhørte langt sydligere egne med sine kråkeslottliknende tårn på toppen. Gårdsplassen var raus med fire fullt utvokste lønnetrær, smie, garasje, hønehus. Nedtråkket grasplen med tørkesnorer hvor vaskedagene var nøye definert ... «

Navnet Lydia er visst litt ironisk valgt for hun er ikke utpreget lydig! Hun er eventyrlysten. Sammen med venninnen lurte hun seg en kveld inn på smelteverket for å se flytende jern tømmes ut. Det er ikke nettopp tillatt. Livet er sett gjennom Lydia øyne. Leseren får se verden med hennes øyne. Mye spennende er å se. Ikke minst de mange menneskene hun møter blir også spennende. Da familien får sin bitte lille hytte i Malvikmarka, får vi oppleve den enorme gleden ved et slikt sted for den som bor i et støvete arbeiderstrøk. Idag er det litt spesielt å lese boka. Boligene i strøket ble etter hvert borte til fordel for industri og verksteder. I dag er alt revet og et nytt boligstrøk bygges!